

MŐRSZKA KRAJINA

Vérszteni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4., V zvün- szto 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.	Megjelenik minden vásár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.	Rediteliszto i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnejo. — Kéziratok ideküld- dendők s nem adatnak vissza.	Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta piz- ma 150, réden veliki 1—, máli oglasz 0-70 Din. i dávek. Pri vecskrat popüsz.	Hirdetési árák négyzett cm- ként: Nyiittér és hasonlók 1-50, rendes hirdetés 1—, Apró hirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedm.
--	--	--	---	--

Zrák, vlaga i toplouca

tou szo té tri potrejbna dugoványa szred-
szta, za szítek zemelszki rasztlin, kak za
zemelszkoga csloveka szítek: vera i lübé-
zen, csi k-nyega pozványi priszpodoben
szítek sziveti scsé.

Vutom jeszénzskom cájti, gda vszáki
páverszki cslovek szvoje bodoucsnoszti po-
trejbno sumo má pozványe doli polozsiti
vu to vszega dajoucsó zemlo, da naj po
dúgom, nevcaglívom vrejmeni pá vze-
mnyé te prineseni, bojdiszi dober ali szlab
zsoj, interes: nam vugodno lejpo vrejmen
vüpanoszt dá do bougsega pouva, interesa
nase dojpolozsene sume, nasi trüdov,
ár nam je zse veszélje zdaj, gda brez vék-
sega mantránya szí lehko nase oupravice
tá vcsinimo.

Vrejmen nam vgája, szejátev sze brez
véksi tezsoucs szkoncsa. Csi malo okouli
idemo med te na pouli delajoucsi kmetszki
národ, ga vídimo bár z-mokrim obrázom
dönok pa zveszélím lícom nam podá od dela
szülnato, braszklavo desznico, ár ga veszé-
li lehko delo vu steróm sze je naroudo.
I gda tá oprávi, kak edno sze olehkouti, tak
da bi nyemi eden velki kamen szpadno
doli z-pretezsénoga szrdcá. Szamo escse
edno csáka od toga Vszagamogoucséga:
zrák, vlaga i toploucsó, da naj boude od
nyega v-zemlou polozsena rasztina, suma

bodoucsnoszti kém obilnejsega zrásza. Tou
je toga trplí voga pávri miszel, zselejnye i
vu tom zshivé, dále mírno vu szvojem deli
na obcsno dobrouto v veri troust i lübézni.

Naszproutno k-tomi neobtrüdlívomi
pávri, kí je szamo zavolo szvoje zaposz-
lanoszti zametávani i nyega obvéznoszt
do dela, kak edno dúznoszt do blíznyega
i domovine nepüszti sze brigati za drüga
dela i dugoványa, jesztejo drüge vrszte
lüdjé, kí szvoje automaticsno delo sablon-
szko tá oprávisi sze májo vrejmen orga-
nizejrati i vdánom vrejmeni toga pávra no-
trizapleszti, i nevedoucs v szvoje skramble
notri dobiti, brez toga, ka bi te neprakti-
csen cslovek znao zakoj sze ide, ga na
szvoj haszek vöponücajo. Dokecs ta szvoja
dela táoprávlavsi kmet, kí sze na dela
szpremenlivoszti i vrejmena vugodnoszti ve-
szeli pozábivsi vsze drüga: tecsasz fej, kí
sze szamo hladnoj szenci, lejpoj pouti ve-
szelijo, scséjo notri prineszti nelübézni
zsálec, scséjo delati med nas národ, scséjo
zacseméri ti zrák nase krajine. Ár szo nej
podlozsi nyi politicsnim naszilnosztam,
scséjo provokejrati szpáke med nasim ná-
rodóm, csi nej naci pa do oni provoke-
rali bitje I csi potáksem do tá prekmur-
szka szülnata, braszklava pesznica obládala
boude pá vzrok, da do imenüvali lehko
té dogoutek za „prouti drzsávne demonstrá-
cije“ i pár „spíc“ nyim v okáj do lehko

zaprejte vidli, dokecs ti agent provokatóri
szí szvojoj dvojnój národnoszti na krátek
csasz pá zavüpanye szprávjjo, ali koncsi
pazlívoszt na nyé tak odtégnoti dájo.

Tou je cí i námen tej kricsácsov, je
ocsividno. Opozorímo pa na té lüdi nase
oblászti, da naj nyim prekrátijo kríva i mír
bantüvajoucsa dela, ár csi sze nas národ
razburka i szülnatne roké za drügi poszel
ponüca, neboude prouti drzsávno delo, ne-
go prouti tem kricsácsoim, agent provoka-
töróm, kí nepoznájo ka je tou: „vera
troust i lübézen.“

Az őszi vetés,

változatosságánál fogva legszebb munkája
a gazdának, ha még az idő is kedvez. Az
időjárás szép, jóllehet kifogástalan. Az
egyenes barázdák húzása, a vető szabályos
mozdulataitól pontos helyére hulló mag s
a kényes magtakarás mindmegannyia csak
élvezetesebbé teszi a vetés munkáját. Itt a
vetés ideje, az ősz, a mező szerteséjjel
tarka a sok szorgos mezzei munkástól.
Mindenki legfőbb gondja, hogy idejében
juttassa a földbe azt a magot, melyet majd
egy évre helyezi beléje mint tőkét, hogy
tisztas kamatját meghozza.

Amíg e munka is folyik serényen s a
gazda gondját ez és hogy a mezei növényt

TÁRCA.

Néhány közmondás eredete.

Sokáig nem tudták, hogy mit jelent a fakó.
Végre rájöttek, hogy kutyát értettek a régiek
alatta. A mondás tehát azt jelenti: *ebnek paran-
esoljon a kutya*. Ebben az esetben a fakónak a
lőhoz semmi köze sincs. Néhol azonban, így a
Székelyföld egyes vidékein, gyenge elméjű embert
is értenek a fakó alatt. A bucsuzás nélkül hirtelen
eltávozóra szokták mondani: *Ott hagyta mint
szent Pál az oláhokat*. Ennek a mondásnak az
eredetét nagyon kevesen tudják. A történet írók
ábrándították, mire vonatkozik. Volt a keresztény
vallásnak egy ágazata, mely áttért úgy a kato-
likusoktól, mint a protestánsoktól. A hívek külö-
nösen tisztelték Szt. Pált és helytelenül értelmezett
tanításait. Hozzánk Moldva felől jött be ez az
új tanítás. A hatalom birtokosai nem szívesen
hitték ezt a felekezetet s iparkodtak a híveket
szép szóval és erőszakkal megtéríteni. Munkájuk
eredményes volt. Szent Pál különös tisztelete az
új felekezet megszűnésével tűnt el. Minthogy a
hívek oláhok voltak, keletkezett az említett
mondás.

Ha valaki nem hisz valamit, szokta mondani:
Tamás vagyok benne. E mondás nagyon régi.
Nem is származik, hogy Jézus így szólt egyszer a
kérlekedő tanítványhoz, Tamáshoz: *»Ne légy
hitetlen, hanem hívő!«*

Általánosan ismert mondás: *jár-kei mint
az Orbán lelke*. Eredete a következő: Egy Orbán

nevű falusi jegyző meghalt. A kántor valamiért
haragudott a jegyzőnére. Éjfélután fehér kendőt
vett magára s az Orbán háza előtt sétálgatott,
hogy az asszonyt megriassza. A babonás emberek
azt hitték, hogy a meghalt Orbán lelke jár vissza
sírjából. Ezért mondják a pihenni nem tudó, nyug-
talan emberről ma is, hogy jár-kei, mint az Orbán
lelke.

Ha a leány kérőjét vissza utasítja, azt szok-
ták mondani: *Kikosarazta*. Ennek a mondásnak
eredetijét nagyon kevesen tudják. Állítólag onnan
származott, hogy egy kosárfonónak szép leánya
az elutasított kérőinek egy-egy kosarat adott em-
lékbe, hogy kiengesztelje őket.

Érdekes a története a következő mondásnak:
Megszokta, mint cigány a verést. Egyszer egy
cigány elment a szolgabíróhoz. Kérte, hogy hu-
zassa derekre és veressen rá néhányat. A külö-
nös kérésen nagyon csodálkozott a bíró. Vallatta
a cigányt, nem követelt-e el valamit, hogy önként
jelentkezik. A cigány erősítette, hogy ő ártatlan s
addig-addig rimázkodott, míg a szolgabíró jól rá-
veretett. Jó néhány ütés után megelégedetten kelt
fel a cigány a derestről. Meg is magyarázta, miért
volt szüksége a verésre. Elmondotta, hogy régeb-
ben lopásból élt. Természetesen, gyakran bünte-
tették. Hogy ne érezze olyan nagyon az ütést,
hozzá szoktatta magát már gyerekkorában a
botozáshoz. Néhány év óta letelepedett, becsületes
életet folytat s ez a becsületes élet árt az egész-
ségének. A teste nagyon megszokta a botozást.
Még egyszer megköszönte szépen az orvosságot
s hálálkodva távozott el.

Ha valaki mást tesz, mint a mire készül,
azt mondják róla: *Nem oda csap, a hová néz*.

Eredete a következő: Egy kancsal mészáros készült
a marha leütésére. Társa kötélén tartotta az állatot,
mikor a mészáros ütni akart, a másik ugylátta a
szeméről mintha rá célozna. Eleresztette a marhát
s az legázolta mindkettejüket.

Az egész országban ismerik e mondást:
Nem úgy verik nálunk a cigányt. Ennek ez
a története: A beregszászi bírótól lovat lopott
egyszer a cigány. A bíró kereste a tolvajt de
sokáig nem akadt rá. Egy vásár alkalmával végre
megtalálta a tolvajt. Félkezével megragadta a lova
kantárját a másikkal botját kapta meg s verte a
tolvajt. A cigány megelégette az ütletet s meg-
szólt: *»Bíró uram, nem úgy verik ám nálunk a
cigányt, hanem kétkézze!«* Ha csak ez kell —
gondolta a bíró, — majd ellátom a bajodat. Azzal
kétkézze fogta a botot s istenigazában odavágott
a hátára. De csak egyet, mert a szabadon hagyott
lovat megsarkantyuzta a ravasz cigány s elvág-
tatott. Soha többet hírét se hallotta a bíró.

Nagyon régi meséből keletkezett ez a mon-
dás: *nincs oly öreg, ki tovább nekivánna élni*.
Azt mesélik, hogy egyszer egy szegény ember
fát szedgetett az erdőben. Összegyűjtött egy ra-
kást, felvette vállára s vitte haza, hogy befűtsön.
De nehéz volt a fa, alig vánszorgott. Elkeseredve
sóhajtott fel: *»Bár értem jönne már a halál!«* A
mese szerint meg is jelent a halál. Az kérdezte
az öregtől: *Mit kívánsz? A megrémült aggastyán
remegve válaszolta: »Csak azért hivatalak, hogy
segíts ezt a kis fát tovább vinni.«*

Régi szép népszokásból maradt meg: *rövid,
mint a pünkösdi királyság*. Ez csak egy napig
tartott. Egyes helyeken szokásban volt, hogy pün-
kösdi első napján egy szép gyermeket csinosan

egyedül tápláló levegő, nedvesség és melegség e veteményt is éltesse, foglalják le, addig egy gazdának sem jut ideje másra is gondolni. Tehát hiva a békés és okos munkálkodásnak, melyet azonban nemcsak kizárólag önértékeért teszi, hanem nagyobb részt a közért. Vajjon úgy van-e ez másoknál is? Sajnos nem.

A gazda mindig elsőnek állítja be azt a mi hasznos, s csak akkor jöhet ami szórakozó. Azok, kiknek ez az őszi időjárás, — mely a gazdának annyira kedvez — talán azért mert meleg nem tetszik s ha sohasem volna eső az is jó volna nekik s kik sablonszerű egyforma munkájukat gépiesen végzik el máról-holnapra, bizony mindig előbbrevalónak tekintik a kéjes kedvtelést, mint az okszerű hasznos munkát. Vagy ha nem úgy van nézzünk végig nemcsak szűkebb hazánkban, de végig Európán, sőt szerte az egész világon. Hol van a rend, a hasznos és nép érdekét szolgáló okos munka. Egyik állam azon mulat, hogyan nyög a másik, melyre ő erőszakolta rá a koldusbotot; egyik néposztály úgy akar felsőbbséghez jutni, hogy a másikat lealázza, megöli vagy börtönbe veti: s mindezt az állam, a köz, a nép kárára, mely azt mindig husz-száz évvel maradihba teszi. Hol itt az okszerű munka?!

S mig mi itt szűkebb hazánkban is folytatjuk fáradhatatlanul azt a munkát, mely elsősorban a közért van, észre sem vesszük, hogy mi történik körülöttünk és ellenünk. Lehet, hogy csak azért, mert hivei vagyunk a békés munkának s nem piszkos pártoskodásnak. S mert nem vagyunk pártoskodók, mert nem dülünk be minden jött-ment gyerkőcnek, azért „minden Prekmurec ellenség;“ azért „lehetetlené kell tenni mindent és mindenkit, ami és aki prekmurjai.“ — Ezek az agent provokátorok jelszavai s ezek a rendbontók zengzetes szavai, kik addig, mig mi nekik vetjük a buzát, érettük hullatjuk veritékünk, szövik a cselt ellenünk, kikből élnek, hogy mint egy incidensnek a kezdeményezői,

(melyből a rövidebbet ők huznák) újból ránk-foghassák az „államellenes demonstrációt.“

Ha azonban ez így történik, s erre már eleve is felhívjuk a hatóság figyelmét, nem lesz államellenes demonstráció, hanem egy csőcselék elleni védekezés, mely sehogyan sem érdemli meg, hogy ilyen pozíciót elfoglaljon, méginkább, hogy ilyen pozícióból a rendet bontsa. Miután mindenáron incidenst provokáló céljuk kitűnik, az illetékes hatóságok kötelessége az ily elemeket innen kisépenni, hogy nagyobb bajne történjék

Potrejba vucseni (cejszki) babic.

V-zádnyi lejtaž sže nam kėmbole szkazšuje potrejba vucseni babic. Ki szo bilė, mednyimi ji je doszta gori henyalo sztėm delom, nisterne szo p v-drėge krajine odisle i nevejmo za kksega vzroka volo, sže drėge nepodjo zatou. Dnesz-vũtro, kak zse vezdaj mmo prilike, mo p t pri-sziljeni, ka do pri porodaj tiszte indasnye zsenszke asisterale, ki szo „sztarejse“ ali ki szo „vecs decė mele“ zto k-porodi „morejo razmeti.“ Ali ka bi szi preracsunati mogli i bi previdni bilı, kelko boleznı, mantrnya i tplejnya bi lehko rejsili nisterno mater, csi bi nej „tkse“, nego vucsene babice meli i nūcali, — je zaman. Jeli nevzememo napamet, ka tem porodni zsenszke szmrıti ali dũgomi tezskeomi betegi je ta nevucsenozti njvecskrt vzrok?!

Ka mi szami nevzememo napamet, tiszto napamet vzeme oblszti. Szlũzsbene novine (Uradni list) vszko leto toga vrejmena prineszėjo »Razglsz« o szprėmanyi zsenszke za deszėtmejszecsni kurzus za babice i vu tom vszıgdr „prejdnosz mjo priglasenci z Prekmurja“. Tak sže kzse z-toga, ka tũ trbej. Zakaj sže pa tė niscse neglszı i zakaj szo pa veszıcska predszojnistva nej na tom, ka bi szi szpravili t zatou pripravne zsenszke, csi naci nej sz obcs. podporov. Miszlımo ka je zdrvje od vszega naprejvalon i je tũdi obcsni interess. Csi pa mmo szvoje domcse oszobe zatou, sz-sterimi szi ta btrivanye zselna betezsna zsenszka zgũcsati zn, zakaj pa cskamo

felöltöztettek, versekre betanították. Házról-házra járt az illető a faluban s minden házban ajándékot kapott. Természetesen elkeltt mondanía a köszönő verset. Más vidéken másképp folyt le az ünnep, de a pünkösdi királyság mindenütt egy napig tartott. Ezért maradt fenn az említett mondás olyan esetek jellemzésére, mikor valakinek a jó dolga vagy hivatala hamarosan elmúlik.

A mondai eredetűek közé tartozik: *elfogyott a puskapora, mint a nagyidai cigányoknak.* A monda szerint ugyanis Nagyida várát a cigányok vitėzũl vėdelmeztėk a labancok ellen. Az ellenség kénytelen volt visszavonulni. Mikor már távozóban voltak, lekiabáltak a cigányok a labancokhoz: *„Egy se maradt volna kőzũletek életben ha a puskaporunk el nem fogy!“* az ellenség természetesen — vissza fordult, megrohanta a várat, elfogta a cigányokat, kik puskapor nélkül nem vėdelmezhetėk magukat.

A régi időben voltak vidékek, a hol a lótolvajt a piacon büntetésből falóra ültették. A bűnösnek nagyon kellemetlen volt ez az állapot. Az emberek meg, megálltak, gonyos megjegyzéseket tettek s a tolvajnak tũrnie ős halgatnia kellett mindent. Némely vidéken ma is használatos mondás még: *megũltettėk vele a falovat.* Azt értik rajta, hogy büntetésben volt már része.

A magyar ember szereti a körötte élő, más nyelven beszélő honfitársait. Még a németre se haragszik igazán, hisz úgy szokott megemlékezni róla, hogy a német sógor, a tótot meg atyafinak mondja. Mégis van egy tréfásan használt mondás, melyből sokan az ellenkezőre, a magyar nép gyũlölködő természetére következtetnek. Ez a mondás: *tót nem ember.* Rendesen egy másik

mondással együtt használják: *tót nem ember, kása nem étel.* Azért említem e mondást, hogy lássuk, nem a gyũlölködés teremtette. A kuruc labanc időben keletkezett. Egy kuruc csapat gyanuba velt egy futó embert. A huszárok utána nyargaltak s kiabáltak rá messziről: *„Megállj ember.“* A megrémült ember nem állott meg, hanem futás közben ijedtében vissza kiáltott: *„Nem vagyok én ember, mert én tót vagyok.“* az ijedt embernek e szavait ma is használják tréfásan.

Még sok érdekes eredetű mondás él a nép között. Beszédközben mindnyájan használjuk őket s nagyon keveset tőrũdũnk eredetũkkel. Ez az oka, hogy sok mondásnak eredetét senki sem tudja már. De szũkség van reájuk, mert változatosabbá, kedvesebbé teszik beszédũnket.

(Vége)

Vszka kũncsnosz je hotliva (erkłlcstelen).

Nezadovolnoszt je prvi sztopj poszameznoga csloveka i v nroda napredũvanyi.

Cslovek sže vszega lehko brni, zvũn zvodjvanya.

Kak je lehko drėge povrnvati! Kak je tesko csloveki szamogaszebė povrnouti.

Rėdnosz je vrejmena touvaj.

natou ka bi nam oblszti tũhinszke babice poszlla, csi zse ednouk bidti morejo, i ki do szamo za drakso plcso stele szlũzsiti, tou je da za nase dcsne koroune.

Zdaj je vrejmen p tũ. Do pėtoga oktobra t. l. (mogoucse pr dni escse szledi) sže lehko vlozsi prosnya za priglasenje. Naj ne drzsi nazj nikoga dũgo vrejmen, szramouta, ali jezicsne tezs-koucse, nego premislenosz do toga, ka je tou za nas obcsni interess, za naso prisesztnosz, na do-brouto nase prisesztno genercie.

GLASZI. — HIREK.

— Krsztsenyė presztolonaszlednika poedni informacij oktobra 20.-ga boude, za stero je botro-csėszti Juri engliski krl prevzeo i de ga zasztoupao v-tej pėcimbaj yorszki herceg.

— Nouvi gerent. Zavolo hėresnyi G. bisztricski dogoutkov, kak szokrıvec na hladno djni gerent Zsmaj je suspendirani i je od pokrajinszke uprave imenũvani za novoga gerenta Jaksics Ivan.

— Sztrejba za grozdje. Sz-zorzjenyom grozdja sže tũdi prikazšujejo zse touvaji. Preminoucsi tjedden szo sže tũdi v gorice g. Ritoper Jnosa krcsmr v D. Lendavi napoutili, ki je pa fıtske napamet vzėo i je sztrejlo nanyė. Tolvaj szi nazj sztrejlali, ali neszrecse sže je nej zgoudilo nikse. Csinitele orozsniki zaszedũjejo.

— Goricsni vėrtovje, csırvno szamo za szvojo potrejbo pouvajo vıno, morejo nakrci po brtvi priglasziti k- financam kelko szo pripouvali vina.

— Nasa psenica za Csehoszlovkijo de, po komunikėji beogradszkoga csehoszl. poszlanika — vu vėksem kvantumı nakũplena od csehoslov. vlde i t predvszem v Banti. Tak sže tė lehko troustamo, ka de psenice cejna sz indusztrıjszkgoga blg cejnami zvred sla.

— Nouvi kataszter delajo v M. Szoboti, ali ka bi od toga zvũnszki lasztniki obvescseni bilı, tou sže nej zgoudilo, csi je rvnocs potrejbnı. Miszlımo. csi je obvescseni za placsilı dcse, tũdi v szvojem interessi bi mogao obvescseni bidti. Gdė je zamũjenosz, nemo iszkali. Szamo edno moremo povedati, ednosztranzsko i napcsno pokzana meja nemre bidti podtek za szodnijszko valni kataszter i mapo. Za falicsni mejokz szmo pa zse doubili pritozso!

— Podruznica jugoszlovanske matice v Murski Szoboti priredi v spomin koroškega plebiscita dne 10. okt. 1923 v spodnjih prostorih hotela Dobray ob 8 uri zvečer akademıjo s predavanji in pevskimi točkami (koroške narodne peszmi). Vstopnina prosta ODBOR

— Trınorokos keresztelıje egyes hirek szerint okt. 20-n lesz, melynėl a keresztapai tısztsėget Gyırgy angol kirly vllalta el, kinek helyettesekėnt a yorki herceg van kijelolve.

— Uj gerent. A hires G. bisztricsai csendırgyilkossgbol kifolyolag hũvırsre helyezett eddigi k. birı, nėvleg Zsmaj helyėbe a Ljubljanaı tartomnyi kormány Jaksics Ivnt nevezte ki.

— Lıvıldıznek a szılotolvajok. A szılo erėsevel a lopsi szezon is bekıvetkezett. Minap is Rituper Jnos dolnja lendavai vendėglıos szılojėbe vonultak fel a szılotolvajok, hol azonban az iber tulajdonos ős zrevėve ıket rjuk lıtt. A tulajdonos lıvėset a tolvajok is viszonoztk, mire valısgos harc fejldıtt ki, azonban sebesũlės nem tırtėnt. A tetteseket nyomozzk.

— Bortermelık kik, ha nem is eladsra, csak szjt szũksėgletũkre foglalkoznak termelėssel, az uj termės eredmėnyėt okvetlen be kell jelenteniık a fıncoknl.

— **A buzánk Csehszlovákiának.** A beográdi csehszlovák követség egy kommunikét adott ki, melyben kijelenti, hogy az idén csehszlovákia kormánya nagyobb mennyiségű búzát fog bevételekért állományban, mindenek előtt a Vajdaságban (Bácska, bánát). Így talán megvan a reményünk, hogy az ára az iparcikkével megfelelő árt fog elérni.

— **A vasut és hivatalos érintkezés Magyarországgal.** Az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy az összes alantatos hivatalok a jövőben, az esetleges meg nem értékek elkerülése végett, a magyarországi hivatalos érintkezéseknél a német vagy francia nyelvet használják.

— **Ritka esemény.** Dubrovnik melletti Gruzban Filipovič Milované négyes ikret szült: 3 fiu és 1 leány gyermeket. Anya és egy gyermek a szülésnél meghaltak, a három megmaradt gyermeket pedig átadták további ápolásra az anyák szövetkezetének.

— **Tutankhamen buzája.** Az angol tudósoknak középegiptomi ásatásai alatt, melyet annakidején a „Királyok völgye”-ben eszközöltek, Tutankhamen sírjában buzára is akadtak, mely így négyezer éves volt. Ezen buzából egy kisebb mennyiséget a magyarországi Barcsra is küldtek kipróbálás végett, hol mindjárt elvetették. Az ókori buza jól bevált s a legjobb minőségig beérett Csiraképességéből semmit sem veszített.

— **Uj jóslás a világ végétől.** Egy angol tudós a napokban egy rémjóslatot mondott, amely minden embert, ki elhiszi neki, kétségbe fogja ejteni. Semmi mást nem hirdet mint azt, hogy 1929. febr. 4.-én bekövetkezik a világ vége, megsemmisülése. Ezen a napon egy óriási ciklon (vihar) kerekedik, mely 3–4 km. óránkénti sebességgel elsöpri a föld felületét. A földközi tenger az Atlanti óceánnal olvad össze. Az eddigi folyók és hegyek eltűnnek, helyettük ujak lesznek. Csak kevés ember fog megmenekülni s ezeknek lesz megadva az alkalom, hogy felujtsák a népfajt.

— **Sulyos pénzbüntetés egy tréfaért.** Az eset Cseh-Szlovákiában történt. A kerületi főnök, aki valamikor lelkes magyar volt s most is jól tud magyarul, szemle uton van s betér az egyik nagyobb város vendéglőjébe. A pincérek csehül köszöntik, de rövid beszélgetés után kiderül, hogy nem tudnak csehül. A főnök indulatos lesz s a vendéglő tulajdonosát hivatja. Szemrehányó hangon leckézteti: — Micsoda dolog az, hogy egyetlen pincére sem tud rendesen csehül. Hát hol vagyunk? Csehszlovákia ez, vagy Magyarország? — A vendéglős mentegetődzött: — Méltóságos uram, — ezelőtt csupa cseh pincérem volt s most is olyanokat tartanék, de nem kapok. Aki nálam volt, az már mind elment hivatalnoknak a vármegyére. A főpincérem az a nagy tolvaj, pénztárnok lett, a pincéreim szolgabírók, még a pikoló fiut is kinevezték detektívnek. . . . A kerületi főnök elhallgatott s másnap a vendéglőst elítélték ezer szokol pénzbüntetésre, mert gyalázta az államot.

— **A bolgár kormány teljesen letörte a forradalmat.** A felkelők nagy számban menekülnek Bulgáriába. Caribrodából jelentik: Bulgáriában lépésről lépésre sikerül a Cankov-kormányának az utolsó forradalmi fellángolásokat is elfojtani. A legfontosabb harcok csak Vlakov-Slatina körül folytak. Mindkét részről sok a halott és sebesült. Szombaton és vasárnap nagyszámú menekült érkezett Bulgáriából az SHS. királyságba. Valamennyien panaszkodnak a macedon komitácik nagy terrorja és kegyetlensége miatt, mellyel a levert forradalmárokkal szemben viselkednek. Délbulgáriában még folynak a harcok; a felkelők ellen Szófiából erősebb csapatokat, még macedon komitácikat küldtek ki. Szófiában a forradalmat befejezettnek tartják, azonban még újabb felkelésektől tartanak.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1300—
» » Zsito—Rozs	»	1100—
» » Ovesz—Zab	»	1100—
» » Kukorca—Tengeri	»	1100—
» » Proszou—Köles	»	1200—
» » Hajdijna—Hajdina	»	1200—
» » Graoka—Bükköny	»	2000—
» » Otroubi (psen.)—Korpa (buza)	»	900—
» » Szenou—Széna	»	400—
» » Graj—Bab	»	2400—
» » Krumpise—Burgonya	»	400—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	—
» » Detelcsno sz.—Lóhermag	»	—

		III.	II.	I.
» » Bikovje	—Bika	45—	55—	60—
» » Telice	—Üszö	45—	55—	60—
» » Krave	—Tehén	28—	40—	50—
» » Teoci	—Borju		65—	74—
» » Szvinyé	—Seriès		80—	90—
» » Mászt I-a—Zsirl-ö.				216—
» » Zmoucsaj—Vaj				140—
» » Spej—Szalona				176—
» » Belice—Tojás				5—

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	339—
100 Kor. Budapest	= »	1.88
100 Kor. Becs	= »	—49
1 lira	= »	15.68
Zürichben 100 Dinar	=	6.48

Štev. 14873/23 1104/vet.

Razglas.

Z ozirom na množene se tatvine divjačine odreja mestni magisrat mariborszki, da se mora vsakdo, ki namerava prodajati v Mariboru divjačino, zajce, fazane, jerebice itd., izkati za vsaki komad divjačine z dovolilom (certifikatom) lastnika lová oz. lovskega najemnika, potrjenim od županstva, občine kjer sje nahaja dotični lov, da je upravičen prodajati divjačino kakor je to že vpelano v Mariboru za sadje, grozdje i perutnino (potrdila od županstva.)

Za lovce in lovsko osobje iz Maribora odpade to potrdilo od županstva in zadostuje v svrhu legitimacije nyih lovska karta in orožnilist.

Prestopki se bodo kaznovali po lovszkom zakonu in trznem redu za mesto Maribor.

Predstoječi razglas stopi v veljavo z dnem 15/10. 1923.

Župan:
GRČAR, s. r.

V soboto zvečer svira ciganska godba

KINO v Murski
Soboti

V **soboto** 6. okt. ob 8 zvečer, v nedeljo 7. okt. popold. 3, zvečer 8 uri:

George Bully

Pustolovima detektiva u 6 činova
STUART WEBBS

Loschnitz in frühling

Vstopnina:

Gornje lože 8—Dinár, spodnje lože 7—Din. in II. prostor 3—D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Bei der Samstag-Abendvorstellung konzert der zigeinerkapelle. (Baranja)

Egy teljesen jókarban lévő gázfelszerelés és asztalok eladó. — Megtudható Prekmurszka Tiszkarban.

Hirdetések

„Mörszka Krajina“-ban
sikerrel járnak.

A kormány tovább tárgyal a klerikálisokkal

Koroseccel Beogradban folytatják a Suboticán megkezdett tanácskozásokat.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Korosec Antun dr., a klerikális-párt vezetője, vasárnap ismét hosszabb tanácskozást folytatott Pasics miniszterelnökkel. A radikálispart köréből eredő hírek szerint. Korosec újból kísérletet tett a radikális és klerikális partok közt megindított megegyezési tárgyalások felújítására. Korosecnek Suboticán Janjics Voja dr. vallásügyi miniszterrel folytatott tárgyalásai tekintetében megerősítettnek látszik, hogy Janjics miniszter és Korosec Suboticán komoly politikai tárgyalásokat kezdtek és az itteni felekezeti papjaival folytatott megbeszélések csak arra szolgáltak, hogy a politikai tanácskozásokról a figyelmet eltereljék.

A beogradi vasárnapi tárgyalásokon Korosec a suboticiai bunyevác-sokác párttal folytatott megbeszélések alapjára helyezkedett. Habár a Suboticán folytatott tárgyalások eredménye ismeretlen, a jelekből mégis arra lehet következtetni, hogy a bunyevác-sokác párt örömmel látná a megegyezést.

gyezést.

Felemelik a képviselők napidiját

A képviselők, akiknek napidija jelenleg 180 dinár, már régebben mozgalmat indítottak napidijaik felemelése érdekében. A mozgalom eredményeképp Stojadinovics pénzügyminiszter most javaslatot dolgozott ki, amely szerint a képviselők napidija 240 dinár lesz. A képviselők nagyrésze, mint hírlik, nincs megelégedve a pénzügyminiszter javaslatával és azt követeli, hogy a napidijakat legalább 300 dinárra emeljék fel. Valószínű, hogy a pénzügyminiszter helyt ad a képviselők újabb követelésének és a napidijakat a kért összegben fogja megállapítani.

Massaryk Beogradba jön

Párisi jelentés szerint Massaryk csehszlovák köztársasági elnök október 15-ikén érkezik Párisba, ahol tárgyalni fog Millebrand elnökkel és Poincare miniszterelnökkel. Jól értesült helyen úgy tudják, hogy Massaryk Párisból visszatértében fölkeresi Beogradot.

Gazdálkodás

A veszettség.

Irtá: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

Babonák is vannak a kutyákról. — A régi bolgárok a kutyák ugatásából szerencsés jelenségeket jósoltak: termékeny évet, áldást, jólelet. Nálunk sokan a kutya éjjeli kísérteties vonításától megborzadnak, mert azt hiszik tüzet, halált vagy másféle szerencsétlenséget jelent, — ha a kutya a ház falának a tövében gödröt kapar, ott rövid időn belül meghal valaki.

De az e fajta babonának hinni nem szabad. bármennyire mutatja is a tapasztalat, hogy a kutyáknak sok tekintetben nagyon jó előérzetük van. — Én azt hiszem, hogy ott egy elásott, kiszimatolt csontot vagy más ételremél kikaparni; — vagy esetleg oda akarja elásni azt.

„A kutyák életete a legjobb gondozás mellett sem tart sokáig, — 12 éves korukban már megvénülnek és ritka éri el közülök a 25 évet.“

A magyarnak még most is van 3 eredeti kutya fajtája: 1) a hosszú, cundrás szőrű, lompos faru, fehér, gyakrabban fekete színű »komondor,« 2) a fehér, göndörödésre hajló hosszú szőrű »kuvasz,« és 3) a kisebb fajtájú, szintén hosszú szőrű »puli.« — Kár, hogy mind a három fajta kihalóban van. — A komondort főleg a pásztorok nevelik, a nyájra ügyeltetnek vele. A kuvasz nagyon jó házőrző. A puli inkább szoba eb, mint házőrző. Mindenik mesésen okos, a gazda akaratát a szeméről, legkisebb intéséről leolvassa, illetőleg tudja. — A komondorra sokszor ráteszik a koloncot, hogy ne tudjon vadászni. A koloncnak oly magasan kell a nyakára kötvé lenni, hogy a térdén alul 3 cm.-nyire lógjon le. Fáj a juhász szíve, amikor a koloncot felkötö, de megteszi, mert akkor a vadász nem löheti le a kutyát, ha a vadász területén jár és ott végzi hivatását vagy szórakozik.

Vannak kutyák, melyek harapós természetűek, és azok közt van olyan, amelyik hamisan, csendesen támadja az embert, az állatot, (Ezek a legveszedelmesebbek, mert így támad a veszett is!) és vannak a nagy lármával, ugrándozással támadók, ezek nem oly harapósak. Részben igaza van azon közmondásnak, hogy: »Az erősen ugató kutya nem harap!«

Minden kutya, minden állat, még az ember is, »szelid természetű« jön a világra, a hamiságot, rosszaságot később tanulja el a társaitól avagy az ember izgatásával teszi őt rosszá, harapóssá. — A félelemtől vagy betegségtől harapós kutya, nem rossz indulatból harap. Megjegyzem, hogy a félelem szerzett tulajdonság. Az olyan kutya, amely kellően van nevelve, amelyet semmiféle baj nem ért, még az anyja sem hajtotta el magától, nem fél semmiféle meglátott tárgytól, mert a szeme elé került képek mind szépek, kedvesek, még ha teljesen ismeretlenek is; sőt a vele született kíváncsiság oda huzza az állatot. — Minden ami kellemetlen, fájdalmat okozó, azt kerüli az állat pld. az első mennydörgéstől többékevésbé megijed az állat, tehát pillanatnyi félelem fogja el, mert a dörgés a fülnek kellemetlen, fájó.

A cigányok a harapós ebeket úgy háritják el maguktól, hogy a sétatobnál valamivel hosszabb, (a hónaljig érő) ágat, pálcát tartanak a testükhöz a kutya irányában. A támadó kutya mindig csak a bot végét ugatja és esetleg harapja, és így a cigány megmenekül baj nélkül. Egyik-másik kutya meghökken, ha a megtámadt ember hirtelen négy kézlábra ereszkedik, fejjel a kutya felé fordulva, közben nagyot ugrik. É soha nem látott alak és mozgás ugylátszik rémületet kelt a legtöbb kutyában. Ejjel egy két erősen és egy irányban világító lámpával annyira szemébe világíthatunk a támadó kutyának, hogy nem látja meg a villany vagy acetylén kézilámpát tartó embert. — Nem szabad a kutya elől futva menekülni, mert akkor a legszelidebb kutya is bátorságot kap a harapásra. Harapós kutyát, ha talán az által még mérgesebb természetű lesz is, bekerített helyen, megkötve kell tartani, hogy az udvarba jövőkhöz ne férhessen,

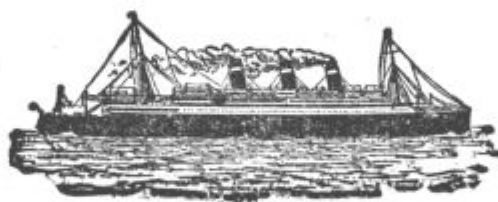
nehogy vesztére legyen magának és bajba hozza a gazdáját. A szájkosár nélkül szabadon járó, támadó kutyát szabad bárkinek lelőni! — A gazda felelős a kutyája által embereken okozott sértésért vagy haláláért, ha ez az ő gondatlansága miatt keletkezett. A harapós kutyát tehát, csakis kapuzárás után lehet szabadra bocsátani, de az udvarnak úgy kell bekerítve lenni, hogy onnan ki ne mehessen.

Az olyan kutyát, amely gazdája, hozzátartozója nélkül vagy annak tudta nélkül elhagyja a házat és ellátogat eleinte a szomszédba, később tovább, végre más falvakba, az ilyen kutyát kóborló kutyának nevezik. Ezek terjesztik legkönnyebben a veszettséget. A gondozott, otthon tartózkodó jó kutyát a törvények mindenhol védik, — de annak kiirtását kívánják, ha kóborlóvá lesz. — A kutyák lelövése idegen vadászterületen nem büntethető, ugyiszintén szájkosárral szabály ellenére el nem látott idegen kutyák lelövése sem büntethető. — Beltelken felállított hurokba került idegen kutyát a telektulajdonos agyonütheti.

Csak annyi kutya legyen a községben a mennyire éppen szükség van, de azokat etessük, fűrösszük, gondozzuk. — Rendesen a nem gondozott ebek lesznek kóborlók, mert nincsen senkije akit szeressen, aki őt megához köti a jó falatokkal, a becézgetésekkel. — Az embereknél is így van! Kicsiben, oda huzódoznak, ahol legjobban érzik magukat. Nagyban, az országoknál is ott szeretnek lenni az emberek, ahol szeretik, nem gyűlölik őket, ahol megkapják a megélhetésükhöz a lehetőséget. Így volt ez mindig és így lesz ez mindig. Ez az Istentől kapott közös tulajdonsága minden állatnak, embernek.

A felesleges ebeket adjuk el. Vannak országok, világrészek, ahol azok még jó szolgálatot tehetnek. Inkább ne tenyesszünk addig, vagy hajtassuk el a más állapokban levő nőstén költeit, ha úgy is felesleges számú kutyáink vannak, de ne rendezzünk ellenük irtó háborút. — Ne irtsuk ki a szegényeket, amelyek ugysem épülnek fel mindnyájan; — több mint 1/2-e elpusztul 1 éves koráig.

Folyt. köv.

RED STAR LINE

Antwerpen—New-York

s čuvenimi belgijskimi parobrodi

„BELGENLAND“

najnovější, največji in najhitrejši parobrod
Red Star Linije

Največja udobnost, najmodernejša urejenost
v kabinah in tretjem razredu.

IZVRSTNA HRANA.

Vsa pojasnila dajajo brezplačno zastopstva

RED STAR LINE:

BEOGRAD, Karadjordjeva ulica broj 91.

ZAGREB, Trg 1. broj 16.

LJUBLJANA, Marijin trg št. 2.

GRUŽ, Obala.

BITOLJ, Bankarska ulica broj 12.

Hazeladás. A majdnem új Breiner-féle ház Hodoson, a benne lévő jó forgalmu üzlettel más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

Oddá sze na Hodosi szkoro nouva hisa z dobroidoucov trgovinov zavolo drügoga poszla. Vecs pri lásztniki: Breiner Samu Hodos.

Po najvišjoj ceni

kúpim vsákovrszten kmetski pripou-
vek kak szilje, krmo, jáboka, szlive,
zdravilne i gobe. Za nabéranye gob i
travine potrejbne podatke radevoule
dam. Odávam vszevrstne kmetske pot-
rejbcsince i gnojila (thomsalak, super-
fosfát). Na piszmeno pozványe pridem.

LJUDEVIT J. RÖSSLER

Hodos 53.

Legmagasabb áron

veszek mindennemű gazdasági terményt
gabonát, takarmányt, gubacsot gyümöl-
csöt, anyarozsot, gyógyfüveket és gom-
bákat. Gyógyfügyűjtésre vonatkozó fel-
világosítással készséggel szolgálok. —
Eladok mindennemű gazdasági cikket,
műtrágyát (csehországi lóherjegyű)
thomaslakot, csontlisztet, superfosz-
fátot, meszet, trágyát stb. Levélhívásra
bárhová megyek.

LJUDEVIT J. RÖSSLER

Hodos 53.

Naznanilo.

Postüvanim mojim znancom i prijatelom
naznányam, da sam z-firme Jónás i
Cvetič odsztoupo i sam v-szvojoj lásztnoj
hizsi (Cerkvena ul.) oudpro szvojo
trgovina z manufakturo

Üzletnyitás.

Igen tisztelt vevőimet és ismerőseimet
értesitem, hogy a Jónás és Cvetič cégből
kiváltam s a Crkvena ulicában levő saját
házamban nyitottam üzletet, melyet
mindenki meglégedésére és a legjobb
áruval személyesen fogom vezetni.

JANEZ CVETIČ

trgovec. — kereskedő.

Novoszt! Naznányam Ujdonság!

postüvanomi obcsinsztvi, ka
sam oudpro razodajálnico za
vszákovrsztno marmorno
grobovno kaménye (križse)
preik kath. cérkvi v Zelko-
vom hrámi v Murska Soboti

JOSEF MOČNIK

KÖFARAGÓMESTER

MŰRSKA SOBOTA

Értesitem a n. érdemű közön-
séget, hogy Murska Sobotá-
ban a Zelko-féle házban
(kath. templom átellenében)
SIRKŐ raktárt létesítettem,
ahol is legolcsóbb napiáron
minden minőségű és kivitelű
sirkővek állandóan kaphatók.

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Prej — Ezelőtt

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR
(SZTÁRAGASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMABA VAGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZÉZI

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN

Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD“-AL

Podgovornik, lásztnik i vödányik Kühar Stevan Márkisevci